

РЕЦЕНЗІЇ, КОМЕНТАРІ, ВІДГУКИ

РЕЦЕНЗІЯ на монографію О.Г. Гончаренка «Формування і використання ресурсного потенціалу виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України»

Виконання державою своїх функцій і забезпечення зростання суспільного добробуту передбачають підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів. Усе це формує уяву про кримінально-виконавчу систему і визначає її місце в системі соціально-економічних відносин як важливого державного інституту. Проблеми формування та використання ресурсного потенціалу виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України мають складний та комплексний характер. Постійна зміна зовнішнього середовища спонукає до пошуків нових підходів щодо управління ресурсним потенціалом виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України.

Заходи організаційного та правового характеру, які проводить держава в особі Державної кримінально-виконавчої служби України, забезпечує щорічне зменшення «тюремного населення», проте, незважаючи на ці позитивні явища, зберігається достатньо високий рівень рецидивної злочинності. Наявність протиріч законодавчого, економічного та організаційного характеру та перехід на ринкові механізми господарювання призводять до погіршення фінансово-економічного стану державних підприємств виробничого комплексу і зниження рівня їхньої доходності. Високі темпи інфляції, постійне вилучення доходів для погашення недостатнього бюджетного фінансування не лише не покращують господарську діяльність підприємств, а й піддають сумніву існування деяких з них, а це не дає можливості залучати засуджених до суспільно корисної праці у сфері матеріального виробництва та забезпечити їх подальшу ресоціалізацію.

Однією з цілей діяльності кримінально-виконавчої системи є скорочення рецидиву злочинів, які скоюють особи, що відбувають покарання в місцях позбавлення волі. Визначе-

на мета передбачає переосмислення і зміну суспільної і соціально-економічної філософії по відношенню до її функціонування. Тому основна увага в розвитку виробничого комплексу має бути зосереджена не тільки на забезпеченні ефективного використання ресурсів виробничого комплексу, а й на створенні сучасних виробництв, які дозволяють б залучати засуджених до суспільно корисної праці. В сучасних умовах господарювання можливість трудової зайнятості засуджених залежить від здатності виробничого комплексу ДКВС України інтегруватися в ринкову економічну систему. Все це обумовило написання монографії, яка присвячена розв'язанню важливих проблем формування, економічної ефективності використання та управління ресурсним потенціалом виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України. В цьому контексті розробка теорії, методології та практичних рекомендацій щодо підвищення економічної ефективності формування та використання ресурсного потенціалу є актуальним завданням сучасної економічної науки.

Відсутність вітчизняних наукових досліджень і вагомої державної підтримки діяльності державних підприємств виробничого комплексу кримінально-виконавчої системи є однією з причин неефективного використання ресурсного потенціалу. Разом із тим сьогодні необхідно переосмислити фундаментальну ідею взаємозв'язку між працею осіб, які відбувають кримінальне покарання, метою кримінального покарання та його реалізацією. Тому в сучасних умовах ідентифікація проблеми формування та використання ресурсного потенціалу виробничого комплексу полягає не в обов'язковому залученні засуджених до трудової діяльності, а в зміні відношення людини і суспільства до суспільно корисної праці протягом періоду реалізації кримінального по-

РЕЦЕНЗІЇ, КОМЕНТАРІ, ВІДГУКИ

карання та пошук шляхів ефективного використання наявного ресурсного потенціалу, що є одним з пріоритетних напрямів наукових досліджень.

Монографія О.Г. Гончаренка «Формування і використання ресурсного потенціалу виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України»¹ є актуальною науковою працею, в якій на науковому рівні розкрито теоретико-методологічні аспекти особливостей функціонування виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України в ринкових умовах господарювання. Виявлено та систематизовано фактори, що впливають на ефективність формування, управління та використання ресурсного потенціалу. Значну увагу приділено визначенню ролі кримінально-виконавчої системи як виробника матеріальних благ. Ринкові перетворення, які нині здійснюються в Україні, повинні спиратися на науково обґрунтовані засади державної економічної політики. Основне завдання держави – забезпечення економічної безпеки і соціального захисту громадян, зростання суспільного добробуту передбачають підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів.

У монографії проведено оцінку сучасного стану кримінально-виконавчої системи, проаналізовано склад та рівень забезпеченості ресурсним потенціалом підприємств установ виконання покарань, визначено організаційно-економічний механізм управління ресурсним потенціалом виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України.

Обґрунтовано авторське бачення стратегії розвитку «пенітенціарної економіки», яка може бути реалізована через комплекс заходів: виробничого (технічного, інноваційного та фінансово-економічного), маркетингового (галузевого, ринкового, комунікаційного) та управлінського (організаційно-управлінського, соціального, кадрового) характеру. Слід зазначити, що застосування автором комплексного підходу в дослідженні формування і використання ресурсного потенціалу дало змогу поєднати у вирішенні визначених за-

¹ Гончаренко О.Г. *Формування і використання ресурсного потенціалу виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України: монографія* / О.Г. Гончаренко. – Чернігів: Десна Поліграф, 2015. – 453 с.

вдань теоретичні розробки та реальну практику їх втілення. Монографія являє собою конкретний внесок у теорію та методологію формування і управління ресурсного потенціалу виробничого комплексу кримінально-виконавчої системи. Зміст монографії відображає її основні положення відповідно до структурної побудови та логічної схеми викладення матеріалу. Дослідження проведені на основі офіційних статистичних даних Державної пенітенціарної служби України.

Висновки та пропозиції автора щодо формування, управління та ефективності використання ресурсного потенціалу виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України можуть бути використані персоналом кримінально-виконавчої системи. Проте монографія суттєво б виграла, якби автор проаналізував взаємозв'язок пенітенціарної економіки із системою державних, регіональних і місцевих замовлень.

У цілому рецензована монографія являє собою ґрунтовну наукову працю, що за всіма ознаками виконана автором самостійно та містить оригінальні підходи до розв'язання проблем формування та ефективності використання ресурсного потенціалу виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України. Висновки і пропозиції за результатами проведеного дослідження мають не лише наукову цінність і збагачують теоретичні надбання, а й доведені до практичного рівня впровадження. Монографія О.Г. Гончаренка «Формування і використання ресурсного потенціалу виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України» може бути рекомендована широкому колу читачів і дослідників, науковцям, аспірантам, докторантам, а також студентам економічних та управлінських спеціальностей вищих закладів освіти, працівникам місцевих і державних органів виконавчої та законодавчої влади, підприємцям.

Завідувач кафедри менеджменту
інноваційної діяльності та державного
управління Чернігівського національного
технологічного університету,
доктор економічних наук, професор
Заслужений економіст України

М.П. Бутко